ପାଠ - ୧୪

ଓଜନ ଓ ପରିମାଣ ଜାଣିବା

ପୁରୁଣିଆଁ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ଡେଙ୍ଗୁରା ବାଜିଲା । ଡେଙ୍ଗୁରା-ବାଦକ କହୁଥିଲା, "ଶୁଣ-ଶୁଣ-ଶୁଣ, ଖାଉଟି ଦୋକାନରେ ଚିନି, ଚାଉଳ, ଗହମ ଓ କିରାସିନି ତେଲ ସୁଲଭ ଦାମ୍‌ରେ ମିଳୁଛି । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଦୋକାନ ଖୋଲା ରହିବ ।"

ବିବେକ ଏହା ଶୁଣି ଘରକୁ ଦୌଡ଼ି ଆସି ମା'ଙ୍କୁ କହିଲା, "ମା', ଡେଙ୍ଗୁରାବାଲା କହୁଥିଲା ଆଜି ଚିନି, ଗହମ, ଚାଉଳ ଓ କିରାସିନି ତେଲ ଖାଉଟି ଦୋକାନରେ ମିଳିବ ।"

ମା' - "ଆମକୁ ୪ କିଲୋ ୭୫୦ ଗ୍ରାମ ଚିନି, ୮ କିଲୋ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ଓ ୨ ଲିଟର ୫୦୦ ମିଲିଲିଟର କିରାସିନି ମିଳିବ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଆସି ତୁ ଯାଇ ସେ ଜିନିଷ ନେଇ ଆସିବୁ ।"

ବିବେକ ବଡ଼ ଅଡୁଆରେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ତ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ କଥା ଆଗରୁ ଶୁଣି ନ ଥିଲା କି ଜାଣି ନ ଥିଲା । ଏ ସବୁ ଜିନିଷ ସେ ଠିକ୍ କରି ଆଣିବ କିପରି ?

ବିବେକ ସ୍କୁଲକୁ ଗଲା । ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ ପଚାରିଲା । ଶିକ୍ଷକ ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଦୋକାନକୁ ଗଲେ ।

- **ପୂର୍ବ ଚିତ୍ର ଦେଖି କହ ।**

କେଉଁଥିରେ ଦୋକାନରେ ବିଭିନ୍ନ ଜିନିଷ ଓଜନ କରାଯାଉଛି ?

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବଟକରାଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନ ।

୨ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ୧ କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ୫୦୦ଗ୍ରାମ୍ ୨୦୦ଗ୍ରାମ୍ ୧୦୦ଗ୍ରାମ୍ ୫୦ଗ୍ରାମ୍ ୨୦ଗ୍ରାମ୍ ୧୦ଗ୍ରାମ୍

- **ଦୋକାନରେ ନିକିତି ଓ ବଟକରା ସାହାଯ୍ୟରେ କେଉଁ କେଉଁ ଜିନିଷ ଓଜନ କରାଯାଉଛି ତାହାର ତାଲିକା କର।**

____

____

____

- **ତଳ ଚିତ୍ରରେ ଦେଖୁଥିବା ବଟକରାଗୁଡ଼ିକର ତୁଳନା ଦେଖ ଓ ବୁଝ ।**

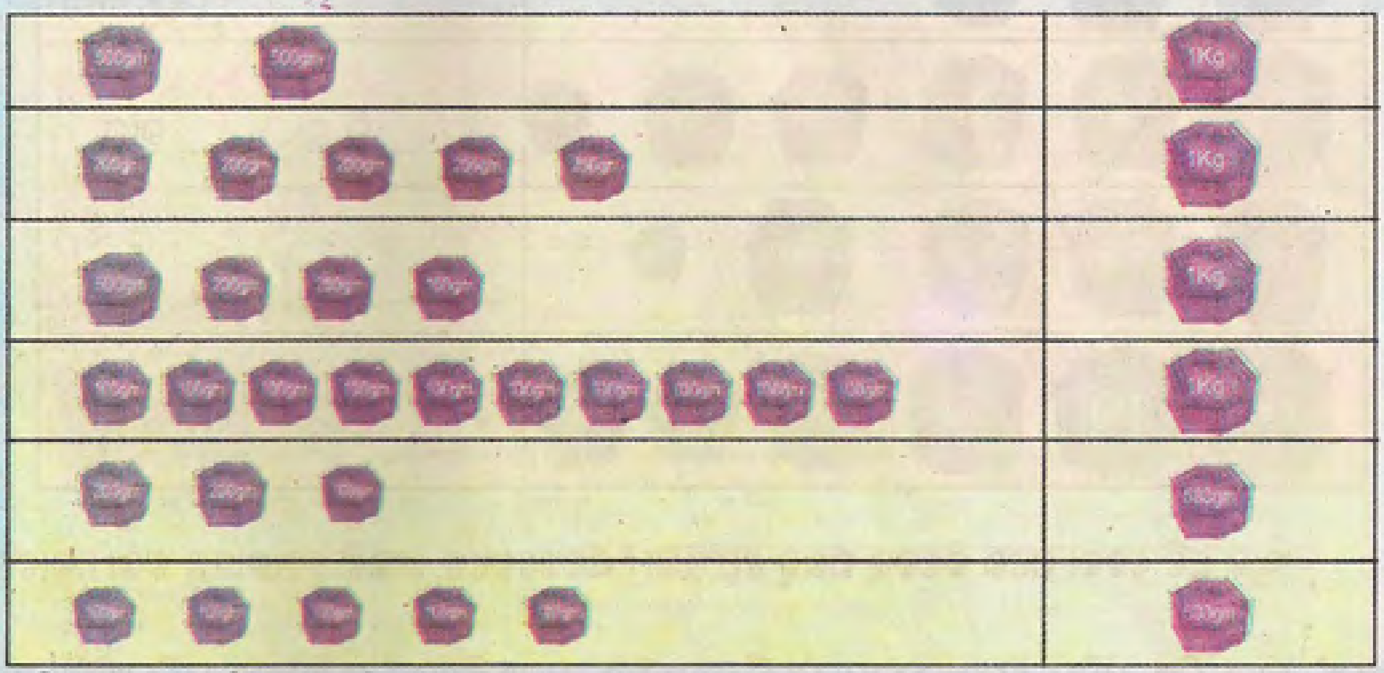

ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ -

୧ କିଲୋଗ୍ରାମ = [ ] ଗ୍ରାମ । ଅଧ କିଲୋଗ୍ରାମ= [ ] ଗ୍ରାମ୍ ।

କିଲୋଗ୍ରାମକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ କି.ଗ୍ରା. ଓ ଗ୍ରାମକୁ ଗ୍ରା.ରେ ଲେଖାଯାଏ। ପିଲାମାନେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଫେରିଆସିଲେ।

● ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଓଜନର ଜିନିଷ ଆଣିଲେ କେଉଁ କେଉଁ ବଟକରା ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଚିତ୍ର କରି ଦେଖାଅ ।

୨୫୦ ଗ୍ରାମ	
୩୫୦ ଗ୍ରାମ	
୬୦୦ ଗ୍ରାମ	
୮୦୦ ଗ୍ରାମ	
୪୫୦ ଗ୍ରାମ	

● ତଳ ବଟକରାଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ ଓ ମୋଟ କେତେ ଓଜନ ଅଛି କହ ।

	୭୫୦ ଗ୍ରାମ୍
	_____ କି.ଗ୍ରା. _____ ଗ୍ରାମ୍
	_____ କି.ଗ୍ରା. _____ ଗ୍ରାମ୍
	_____ କି.ଗ୍ରା. _____ ଗ୍ରାମ୍
	_____ କି.ଗ୍ରା. _____ ଗ୍ରାମ୍

ସ୍କୁଲ ଛୁଟି ହେବା ପରେ ବିବେକ ଘରକୁ ଫେରିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଖାଉଟି ଦୋକାନକୁ ଗଲା । ବାଟରେ ତା' ସାଙ୍ଗ ଟିଣ୍ଟୁ ସହିତ ଦେଖାହେଲା । ଦୁହେଁ ଦୋକାନରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଦୋକାନରେ କିରାସିନି ତେଲ ସରିଯାଇଥାଏ । ବିବେକ ୪ କି.ଗ୍ରା. ୭୫୦ ଗ୍ରାମ ଚିନି, ୮ କି.ଗ୍ରା. ୫୦୦ ଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ଓ ଟିଣ୍ଟୁ ୨ କି.ଗ୍ରା. ୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍ ଚିନି ଓ ୪ କି.ଗ୍ରା. ୨୦୦ ଗ୍ରା. ଓଜନର ଚାଉଳ କିଣିଲେ ।

- ଚାଉଳ ଓ ଚିନି କିଣିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିବା ବଟକରାକୁ ଚିତ୍ରରେ ଦେଖାଅ ।

୪ କି.ଗ୍ରା. ୭୫୦ ଗ୍ରାମ	
୮ କି.ଗ୍ରା. ୫୦୦ ଗ୍ରାମ	
୨ କି.ଗ୍ରା. ୧୦୦ ଗ୍ରାମ	
୪ କି.ଗ୍ରା. ୨୦୦ ଗ୍ରାମ	

- ବିବେକ ଓ ଚିଣ୍ଟୁ ମିଶି କେତେ ଓଜନର ଚିନି କିଣିଲେ ?

ବିବେକ ଚିନି କିଣିଲା ୪ କି.ଗ୍ରା. ୭୫୦ ଗ୍ରାମ
ଚିଣ୍ଟୁ ଚିନି କିଣିଲା ୨ କି.ଗ୍ରା. ୧୦୦ ଗ୍ରାମ
ମୋଟ ଚିନି କିଣିଲେ ୬ କି.ଗ୍ରା. ୮୫୦ ଗ୍ରାମ

ଓଜନର ମିଶାଣ ବେଳେ କିଲୋଗ୍ରାମକୁ କିଲୋଗ୍ରାମ ସହିତ ଓ ଗ୍ରାମକୁ ଗ୍ରାମ୍ ସହିତ ଯୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼େ ।

- ବିବେକ ଓ ଚିଣ୍ଟୁ ମିଶି କେତେ ଚାଉଳ କିଣିଲେ ?

ବିବେକ ଚାଉଳ କିଣିଲା ________ କି.ଗ୍ରା. ________ ଗ୍ରାମ୍
\+ ଚିଣ୍ଟୁ ଚାଉଳ କିଣିଲା ________ କି.ଗ୍ରା. ________ ଗ୍ରାମ୍
ମୋଟ ଚାଉଳ କିଣିଲେ ________ କି.ଗ୍ରା. ________ ଗ୍ରାମ୍

- ବିବେକ ଚିଣ୍ଟୁଠାରୁ କେତେ ଅଧିକ ଚିନି କିଣିଲା ?

ବିବେକ ଚିନି କିଣିଲା କି.ଗ୍ରା. ________ ଗ୍ରାମ୍ ________
\- ଚିଣ୍ଟୁ ଚିନି କିଣିଲା କି.ଗ୍ରା. ________ ଗ୍ରାମ୍ ________
ବିବେକ ଅଧିକ କିଣିଲା କି.ଗ୍ରା. ________ ଗ୍ରାମ୍ ________

- ବିବେକ ଚିଣ୍ଟୁଠାରୁ କେତେ ଅଧିକ ଚାଉଳ କିଣିଲା ?

ବିବେକ କିଣିଲା କି.ଗ୍ରା. ________ ଗ୍ରାମ୍ ________
\- ଚିଣ୍ଟୁ କିଣିଲା କି.ଗ୍ରା. ________ ଗ୍ରାମ୍ ________
ବିବେକ ଚିଣ୍ଟୁଠାରୁ ଅଧିକ କିଣିଲା କି.ଗ୍ରା. ________ ଗ୍ରାମ୍ ________

ଫେଡ଼ାଣ କରିବା ବେଳେ କିଲୋଗ୍ରାମରୁ କିଲୋଗ୍ରାମକୁ ଓ ଗ୍ରାମରୁ ଗ୍ରାମକୁ ଫେଡ଼ାଣ କରାଯାଏ ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

କି.ଗ୍ରା.	ଗ୍ରା.	କି.ଗ୍ରା.	ଗ୍ରା.	କି.ଗ୍ରା.	ଗ୍ରା.
୧୫	୨୫୦	୯	୩୫୦	୨୩	୪୦୦
+୮	୫୦୦	+୭	୬୦୦	+୭	୦୫୦
				+୦	୦୭୫

କି.ଗ୍ରା.	ଗ୍ରା.	କି.ଗ୍ରା.	ଗ୍ରା.	କି.ଗ୍ରା.	ଗ୍ରା.
୧୮	୭୫୦	୯୦	୭୦୦	୧୦	୦୫୦
-୩	୩୨୫	- ୫୭	୨୨୫	- ୩	୦୨୫

୨. ଡଙ୍ଗାରେ ନଈ ପାରି ହୋଇ ମେଳା ଦେଖିବା ପାଇଁ ବାଘ, ଭାଲୁ, ବିଲୁଆ ଓ ମାଙ୍କଡ଼ ବାହାରିଲେ । ବିଲେଇ ନାଉରିଆ ହୋଇ ଡଙ୍ଗା ଚଳାଉଥାଏ । ନଈରେ ଅଧିକ ପାଣି । ବିଲେଇ କହିଲା– ମୁଁ ଥରକରେ ଦୁଇ ଜଣରୁ ଅଧିକ ନେଇ ପାରିବି ନାହିଁ ଓ ମୋତେ ଛାଡ଼ି ୭୦ କି.ଗ୍ରା. ୭୫୦ ଗ୍ରାମରୁ ଅଧିକ ନେଇପାରିବି ନାହିଁ ।

ଯେଉଁ ଯୋଡ଼ି ଗଲେ ଡଙ୍ଗା ବୁଡ଼ିଯିବ, ତା' ପାଖରେ 'X' ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

(କ) ବାଘ - ମାଙ୍କଡ଼

(ଖ) ଭାଲୁ - ମାଙ୍କଡ଼

(ଗ) ବାଘ - ବିଲୁଆ

(ଘ) ମାଙ୍କଡ଼ - ବିଲୁଆ

(ଙ) ବାଘ - ଭାଲୁ

(ଚ) ଭାଲୁ - ବିଲୁଆ

୩. ରାମବାବୁଙ୍କର ଜଣେ ବୋକା ଚାକର ପିଲା ଥିଲା । ସେ ତାକୁ ବାକ୍ସଟିକୁ ନେଇ ଷ୍ଟେସନ ଯିବାକୁ କହିଲେ । ବାକ୍ସର ଓଜନ ୯୬ କି.ଗ୍ରା. ୬୦୦ ଗ୍ରା. । ପିଲାଟିକୁ ବାକ୍ସଟି ଓଜନିଆ ଲାଗିବାରୁ ସେ ଭାବିଲା, ବାବୁ ତ ମୋତେ ବାକ୍ସ ନେବାକୁ କହିଛନ୍ତି । ଭିତରେ ଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ନ ନେଲେ ଚଳିବ । ଏହା ଭାବି ସେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା । ଷ୍ଟେସନରେ ଦେଖିବା ବେଳକୁ ବାକ୍ସ ଫାଙ୍କା । ଖାଲି ବାକ୍ସର ଓଜନ ଥିଲା ୩୫ କି.ଗ୍ରା. ୫୫୦ ଗ୍ରାମ । ଚାକର କେତେ ଓଜନର ଜିନିଷ ଫୋପାଡ଼ି ଥିଲା ?

ଆସ ପରୀକ୍ଷା କରିବା-

- ଗୋଟିଏ ନିକିତି ନିଅ । ତାର ବାମ ପଟ ପଲାରେ ୧ କିଲୋଗ୍ରାମ ଓଜନର ବଟକରା ପକାଅ । ସମାନ ଓଜନର ଇଟାଖଣ୍ଡେ ଡାହାଣପଟ ପଲାରେ ପକାଅ ।
- ଡାହାଣ ପଟ ପଲାରେ ପଡୁଥିବା ଇଟାଖଣ୍ଡର ଓଜନ କେତେ ?

- ଏବେ ଇଟାଖଣ୍ଡଟିକୁ ଭାଙ୍ଗି ଛୋଟ ଛୋଟ ତିନି ବା ଚାରି ଖଣ୍ଡ କରିଦିଅ ।
- ଛୋଟ ଛୋଟ ଇଟାଖଣ୍ଡମାନଙ୍କର ଓଜନର ସମଷ୍ଟି କେତେ ହେବ ?
- ନିକିତିର ବାମପଟ ପଲାରେ ୧ କିଲୋଗ୍ରାମ ବଟକରା ଥୋଇ ଡାହାଣପଟ ପଲାରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଇଟାଖଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ରଖ ।

ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓଜନର ବସ୍ତୁକୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ଖଣ୍ଡ କରିଦେଲେ ବି ଛୋଟଖଣ୍ଡ ମାନଙ୍କର ଓଜନ ମୂଳ ବସ୍ତୁର ଓଜନ ସହ ସମାନ ହେବ ।

ଆସ ଆଉ ଗୋଟିଏ କାମ କରିବା -

- କିଛି ଚକଟା ମାଟି ସଂଗ୍ରହ କର ।
- ତାକୁ ଦୁଇଟି ସମାନ ଓଜନର ମାଟିଗୁଳାରେ ପରିଣତ କର ।
- ମାଟିଗୁଳା ଦୁଇଟିକୁ ଅଲଗା ଅଲଗା କାଗଜ ଉପରେ ରଖ । କାଗଜଦୁଇଟି ଉପରେ 'କ' ଓ 'ଖ' ଲେଖିଦିଅ ।
- 'ଖ' ଲେଖାଥିବା କାଗଜ ଉପରେ ଥିବା ମାଟିଗୁଳାକୁ ଛୋଟ ଛୋଟ ୪ ବା ୫ ଖଣ୍ଡ କରିଦିଅ ଓ ଗୋଟିଏ ଖଣ୍ଡକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦିଅ ।
- ଏଣୁ 'କ' ଲେଖାଥିବା କାଗଜ ଉପରେ ଥିବା ମାଟିଗୁଳାର ଓଜନ 'ଖ' ଲେଖାଥିବା କାଗଜ ଉପରେ ଥିବା ମାଟିଗୁଳା ମାନଙ୍କର ଓଜନ ସମାନ ହେବ କି ?
- ଏପରି କାହିଁକି ହେବ ଲେଖ ।

କଖାରୁ ଓ ଲାଉ ମଧ୍ୟରେ ଝଗଡ଼ା ହେଲା । କାହାର ଓଜନ ଅଧିକ ? ଦୁହେଁ ଗଲେ ଚାଷୀ ପାଖକୁ । ନିକିତିର ଦୁଇଟି ପଲାରେ ଦୁହେଁ ବସିଲେ। କାହାର ଓଜନ ଅଧିକ ? ଚାଷୀ ଗୋଟିଏ ୨ କି.ଗ୍ରା. ଓଜନର ବଟକରାକୁ ଲାଉ ପାଖରେ ଥୋଇଦେଲା। ଏବେ ଦୁଇଟି ଯାକ ପଲାରେ ଥିବା ଓଜନ ସମାନ ହୋଇଗଲା ?

- କଖାରୁର ଓଜନ ଲାଉର ଓଜନଠାରୁ କେତେ ଅଧିକ ?
- ଲାଉର ଓଜନ କଖାରୁର ଓଜନଠାରୁ କେତେ କମ୍ ?

ପରିବା କିଣିବା ସମୟରେ ଦୋକାନୀ ଏହିଭଳି ଓଜନ କରିଥିବାର ଦେଖିଥିବ। ନିକିତିର କେଉଁ ପଟେ କ'ଣ କ'ଣ ପଡ଼ିଥିଲା ଓ କେତେ ଓଜନର ଜିନିଷ ବିକିଥିଲା ତୁମ ସାଙ୍ଗକୁ କହ।

ତରଳ ପଦାର୍ଥର ମାପ

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ମାପର ପଳାମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର -

୫୦ ମିଲିଲିଟର　୧୦୦ ମିଲିଲିଟର　୨୦୦ ମିଲିଲିଟର　୫୦୦ ମିଲିଲିଟର　୧ ଲିଟର

ଏହି ପଳାଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦୋକାନରେ କ'ଣ କ'ଣ ମପାଯାଏ ତାର ତାଲିକା କର । ଅଧିକ ପରିମାଣର ତରଳ ପଦାର୍ଥ ମାପିବା ପାଇଁ ବଡ଼ ବଡ଼ ମାପ ପାତ୍ର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ଏକ ଲିଟର ପାତ୍ର　୨ ଲିଟର ପାତ୍ର　୫ ଲିଟର ପାତ୍ର　୧୦ ଲିଟର ପାତ୍ର

ମିଲିଲିଟରକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ମି.ଲି. ଓ ଲିଟରକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଲି. ଲେଖାଯାଏ ।

ଏଗୁଡ଼ିକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଲେଖ ।

୫ ଲିଟର ୨୫୦ ମିଲି ଲିଟର	=	୫ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି.
୬ ଲିଟର ୭୫୦ ମିଲି ଲିଟର	=	
୭ ଲିଟର ୬୫୦ ମିଲି ଲିଟର	=	
୩ ଲିଟର ୨୦୦ ମିଲି ଲିଟର	=	

୫୦୦ ମି.ଲି. ପଳାଟିଏ ନିଅ । ସେଥିରେ ପୂରା ପାଣି ନେଇ ୧ ଲିଟର ପଳାରେ ଢାଳ । ୫୦୦ ମିଲି ଲିଟର ପଳାରେ କେତେଥର ପୂରା ପାଣି ନେଲେ ୧ ଲିଟର ପାଣିହେବ ?

୧ ଲିଟର = ୧୦୦୦ ମିଲି ଲିଟର

- କେଉଁ କେଉଁ ପଳା ବା ପାତ୍ର ଦରକାର ହେବ ଲେଖ ।

୫୫୦ ମି.ଲି.	
୩୫୦ ମି.ଲି.	
୧ଲି. ୭୫୦ ମି.ଲି.	
୩ଲି. ୩୦୦ ମି.ଲି.	
୫ଲି.	
୨ଲି. ୫୦୦ମି.ଲି.	

- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ିରେ ଥିବା ପଳାଗୁଡ଼ିକରେ ଥରେ ଥରେ ପୁରା କ୍ଷୀର ଦିଆଗଲେ କେତେ ପରିମାଣରେ କ୍ଷୀର ଦିଆଯିବ ଲେଖ ।

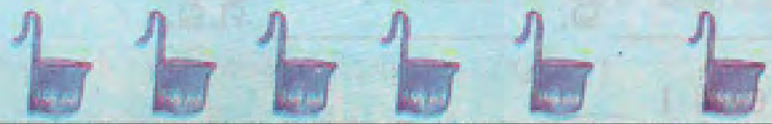	

- ବିବେକ କ୍ଷୀରବାଲା ପାଖରୁ ୨ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି. ଓ ରାନୁ ୩ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର ଆଣିଲେ । ଦୁହେଁ ମିଶି କେତେ ପରିମାଣର କ୍ଷୀର ଆଣିଲେ ?

ବିବେକ କ୍ଷୀର ଆଣିଲା	୨ ଲିଟର ୫୦୦ ମିଲିଲିଟର
ରାନୁ କ୍ଷୀର ଆଣିଲା	୩ ଲିଟର ୨୫୦ ମିଲିଲିଟର
ମୋଟ କ୍ଷୀର	୫ ଲିଟର ୭୫୦ ମିଲିଲିଟର

> ତରଳ ପରିମାଣର ମାପର ମିଶାଣ ବେଳେ ଲିଟରକୁ ଲିଟର ଓ ମିଲିଲିଟରକୁ ମିଲିଲିଟର ସହ ଯୋଗ କରାଯାଏ ।

- ସୋନୁ ଓ ସଲମା ସୋରିଷ ତେଲ କିଣିବା ପାଇଁ ଦୋକାନକୁ ଗଲେ । ସୋନୁ ୩ ଲି. ୨୦୦ ମି.ଲି. ଓ ସଲମା ୪ଲି. ୩୦୦ ମି.ଲି. ତେଲ କିଣିଲେ । ଦୁଇଜଣ ଯାକ କେତେ ପରିମାଣରେ ତେଲ କିଣିଲେ ?

ସୋନୁ କିଣିଲା ______ ଲି. ______ ମି.ଲି.

ସଲମା କିଣିଲା ______ ଲି. ______ ମି.ଲି.

ମୋଟ ତେଲ କିଣିଲେ ______ ଲି. ______ ମି.ଲି.

- ସୋନୁ ଅପେକ୍ଷା ସଲମା କେତେ ପରିମାଣର ଅଧିକ ତେଲ କିଣିଲା ?

ସଲମା କିଣିଲା ______ ଲି. ______ ମି.ଲି.

ସୋନୁ କିଣିଲା ______ ଲି. ______ ମି.ଲି.

ସଲମା ଅଧିକ କିଣିଲା ______ ଲି. ______ ମି.ଲି.

- ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ର ଦୁଇଟିକୁ ଦେଖ ।

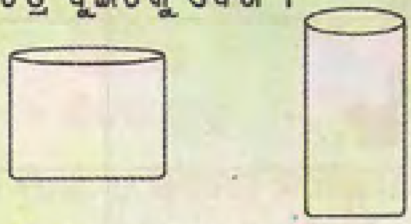

କେଉଁ ପାତ୍ରରେ ଅଧିକ ପାଣି ଥିବାର ତୁମେ ଭାବୁଛ ?

- ଏବେ ତୁମେ ଦୁଇଟି ଅଲଗା ଅଲଗା ପାତ୍ର ନିଅ ।
- ଉଭୟ ପାତ୍ରରେ ସମାନ ପରିମାଣର ପାଣି ଢାଳ ।
- କେଉଁ ପାତ୍ରରେ ଅଧିକ ପରିମାଣର ପାଣି ଥିଲା ଭଳି ଜଣାପଡୁଛି ?
- ତୁମ ସାଙ୍ଗକୁ ପଚାର କେଉଁ ପାତ୍ରରେ ଅଧିକ ପାଣି ଅଛି ।
- ପ୍ରକୃତରେ, ଦୁଇଟିଯାକ ପାତ୍ରରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପରିମାଣର ପାଣି ଅଛି କି ?

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ତରଳ ପଦାର୍ଥକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆକାରର ପାତ୍ରରେ ରଖାଗଲେ ତାର ପରିମାଣ କମେ ନାହିଁ କି ବଢ଼େ ନାହିଁ ।

ଏବେ କହ :-

ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ପାତ୍ରରେ କିଛି ପାଣି ନିଆଗଲା । ସେହି ପାଣିରୁ କିଛି ପାଣିକୁ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ରଖାଗଲା । ବଳକା ପାଣିକୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ପାତ୍ରରେ ରଖାଗଲା । ବଡ଼ ପାତ୍ରରେ ନିଆଯାଇଥିବା ପାଣିର ପରିମାଣ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛୋଟ ପାତ୍ରରେ ଥିବା ପାଣି ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ ନା କମ୍? ଛୋଟ ପାତ୍ରରେ ଥିବା ପାଣିର ପରିମାଣ ବଡ଼ ପାତ୍ରର ପାଣିର ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ କି ?

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ତୁମ ଘରେ ତେଲ, ପାଣି, କ୍ଷୀର ପ୍ରଭୃତି ତରଳ ପଦାର୍ଥ ରଖିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ପାତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ତାଲିକା କର ।

କମ୍ ରୁ ଅଧିକ ପାଣି ରହୁଥିବା ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ନାମ କ୍ରମାନୁଯାୟୀ ସଜେଇ ଲେଖ ।

୨. ଗୋଟିଏ ବୋତଲ ସଂଗ୍ରହ କର ଯେଉଁଥିରେ ୧ ଲିଟର ପାଣି ରହିବ । ଖଣ୍ଡିଏ କାଗଜରେ ୧ ଲିଟର ଲେଖି ସେହି ବୋତଲ ଉପରେ ଅଠାରେ ଲଗାଇଦିଅ ।

- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଘରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପାତ୍ର (ବୋତଲ, କପ୍, ମଗ, ବାଲଟି, ଗ୍ଲାସ ଇତ୍ୟାଦି) ଯୋଗାଡ଼ କର ।
- ଏକ ଲିଟିରିଆ ବୋତଲରେ ପୂରା ପାଣି ନେଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାତ୍ରରେ ଢାଳ ।
- କେଉଁ କେଉଁ ପାତ୍ରରେ ୧ ଲିଟରରୁ ଅଧିକ ଓ କେଉଁ କେଉଁ ପାତ୍ରରେ ୧ ଲିଟରରୁ କମ୍ ପାଣି ଧରୁଛି ଲେଖ ଓ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କର ।

୩. ଚିତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପଳାରେ ହଜି ଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟାଟିକୁ ଲେଖ ।

(କ)

(ଖ)

(ଗ)

୪. କଳସୀରେ ୨ ଲିଟର, ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ ୨୦୦ ମି.ଲି. ଓ ଗିନାରେ ୧୦୦ମି.ଲି. ପାଣି ଧରେ ।

୨୦୦ ମି.ଲି.

୧୦୦ ମି.ଲି.

(କ) କେତେ ଗିନା ପାଣି ହେଲେ କଳସୀ ପୂରିବ ?

(ଖ) କେତେ ଗିନା ପାଣି ହେଲେ ଗ୍ଲାସ୍ ପୂରିଯିବ ?

(ଗ) ଗୋଟିଏ ପୂରା କଳସୀ ପାଣି କେତେ ଗ୍ଲାସ୍ ପାଣି ହେବ ?

(ଘ) ଗୋଟିଏ କଳସୀ ପାଣିରୁ କେତେ ଗିନା ପାଣି ମିଳି ପାରିବ ?

୫. **ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଉତ୍ତର ଲେଖ ।**

୧୫ ଲି.	୬୪ ଲି.	୮୯ ଲି.	୨୫୦ ମି.ଲି.
+ ୧୨ ଲି.	+ ୧୫ ଲି.	+ ୧୬ ଲି.	+ ୫୦୦ ମି.ଲି.
______	______	______	______

୩୨ ଲି. ୪୫୦ ମି.ଲି.	୧୦ ଲି. ୧୦୦ ମି.ଲି.	୨ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି.
+ ୨୮ ଲି. ୨୦୦ ମି.ଲି.	+ ୬୯ ଲି. ୧୫୦ ମି.ଲି.	+ ୩ ଲି. ୫୦ ମି.ଲି.
+ ୧୨ ଲି. ୧୫୦ ମି.ଲି.	+ ୨୮ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି.	+ ୧୬ ଲି. ୬୦୦ ମି.ଲି.
______	______	______

୭୬ ଲି. ୬୪୦ ମି.ଲି.	୬୮ ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି.	୬ ଲି. ୪୫୦ ମି.ଲି.
− ୫୪ ଲି. ୩୨୫ ମି.ଲି.	− ୨୯ ଲି. ୧୦୦ ମି.ଲି.	− ୪ ଲି. ୩୭୫ ମି.ଲି.
______	______	______

୬. **ସମାଧାନ କର ।**

(କ) ଗୋଟିଏ ଟିଣରେ ୨୫୦ଲି. କିରାସିନି ଧରେ । ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଟିଣରେ ୧୭୫ଲି. କିରାସିନି ତେଲ ଧରେ । ଦୁଇଟି ଟିଣରେ ମୋଟ କେତେ କିରାସିନି ତେଲ ରହିବ ?

ପ୍ରଥମ ଟିଣରେ କିରାସିନି ଧରେ ୨୫୦ ଲି.

ଦ୍ୱିତୀୟ ଟିଣରେ କିରାସିନି ଧରେ ୧୭୫ ଲି.

ମୋଟରେ କିରାସିନି ଧରେ .... ଲି.

(ଖ) ସୀତା ୧ଲି. ୨୫୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର ପିଇଲା । ଗୀତା ୬୫୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର ପିଇଲା । ଦୁଇ ଜଣ ମିଶି କେତେ ପରିମାଣର କ୍ଷୀର ପିଇଲେ ?

(ଗ) ଜଣେ ଚା' ଦୋକାନୀ ସକାଳେ ୧୫ଲି. ୫୦୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର କିଣିଲା । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ତା' ପାଖରେ ୮ଲି. ୨୦୦ମି.ଲି. କ୍ଷୀର ବଳିଛି । ସେ କେତେ କ୍ଷୀରରେ ଚା' କରିଛି ?

(ଘ) ଉମେଶ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ କାର୍‌ରେ ବାହାରି ଆନନ୍ଦପୁର ଗଲେ । ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ୧୫ଲି. ୫୦୦ମି.ଲି. ତେଲ କିଣିଲେ । ଆନନ୍ଦପୁରରେ ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ଗାଡ଼ିରେ ୪ଲି. ୩୦୦ମି.ଲି. ତେଲ ଥାଏ । ତାଙ୍କର କେତେ ତେଲ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା ?

(ଡ) କ୍ଷୀରବାଲା ପ୍ରତି ଦିନ ଗୋବିନ୍ଦ ବାବୁଙ୍କ ଘରେ ୨ଲି. ୨୦୦ ମି.ଲି. କ୍ଷୀର ଦିଏ। ଦିନେ ସେ ୧୫୦ ମି.ଲି. କମ୍ କ୍ଷୀର ଦେଲା। ତା'ହେଲେ ସେଦିନ ସେ କେତେ ପରିମାଣର କ୍ଷୀର ଦେଲା ?

(ଢ) ରାମ ଦୋକାନରୁ ୧ଲି. ୧୦୦ ମି.ଲି. ସୋରିଷ ତେଲ ଆଣିଲା। ମାଳତୀ ତା ଠାରୁ ୬୦୦ ମି.ଲି. ଅଧିକ ତେଲ ଆଣିଲା। ଦୁହେଁ ମିଶି କେତେ ତେଲ ଆଣିଲେ ?

୭.

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାଠିଆରେ ୧୬ ଲି. ୮୫୦ ମି.ଲି. ପାଣି ଥିଲା। କିଏ କେତେ ପାଣି ପିଇଲା ?

	ମାଙ୍କଡ଼	ଠେକୁଆ	ବିଲେଇ	ମୂଷା
କିଏ କେତେ ପାଣି ପିଇଲା				
ପାଣି ବଳିଲା	୧୨ ଲି. ୩୦୦ ମି.ଲି.	୧୩ ଲି. ୮୦୦ ମି.ଲି.	୧୪ ଲି. ୧୫୦ ମି.ଲି.	୧୬ ଲି. ୭୫୦ ମି.ଲି.

୮. ଗୋଟିଏ କୁଣ୍ଡରେ ୫ ଲି. ପାଣି ଧରେ। ପ୍ରତି ଘଣ୍ଟାରେ ୩ ଲିଟର ପାଣି କୁଣ୍ଡରେ ପଶେ ଓ ୨ ଲିଟର ପାଣି କୁଣ୍ଡରୁ ବାହାରିଯାଏ। କେତେ ସମୟରେ କୁଣ୍ଡଟି ପୂରା ହେବ ?

୯. ପ୍ରତି ଯୋଡ଼ା ପାତ୍ର ମଧ୍ୟରୁ ଛୋଟ ପାତ୍ରରେ ପୂରା ପାଣି ନେଇ ବଡ଼ ପାତ୍ରରେ ଢାଳ । ଛୋଟ ପାତ୍ରରେ କେତେ ଥର ପାଣିନେଇ ବଡ଼ ପାତ୍ରରେ ଢାଳିଲେ ବଡ଼ ପାତ୍ରଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ଅନୁମାନ କରି କହ ଓ ଲେଖ ।